

Lausunto Pirkanmaan vaihemaakuntakaavan kaavaluonnoksesta

Ympäristölautakunta 15.06.2023 § 36

Pirkanmaan maakuntahallitus on kokouksessaan 17.4.2023 päättänyt asettaa Pirkanmaan vaihemaakuntakaavan "Elonkirjo ja energia" kaavaluonnosaineiston julkisesti nähtäville. Aineistot ovat nähtävillä 8.5.-30.6.2023 välisen ajan [Pirkanmaan vaihemaakuntakaava](#). Osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä vaihemaakuntakaavaluonnoksesta ja valmisteluaineistosta. Elonkirjo ja energia vaihemaakuntakaavan tavoitteena on tukea pirkanmaalaisen luonnon monimuotoisuutta ja elonkirjoa sekä vahvistaa edellytyksiä kestäväälle energiantuotannolle maakunnan alueella.

Luonnon monimuotoisuuden ydinalueiksi on vaihemaakunta-kaavassa osoitettu alueet, jotka ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä, mutta joilla ei ole erityistä virkistyskäytön ohjaustarvetta. Tämä merkintä on kehittämisperiaatemarkintä, jota koskee kehittämissuositus. Merkintöjä koskevien alueiden pääkäyttötarkoitus on osoitettu Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 aluevarausmerkinnällä. Ruovedellä näitä alueita ovat Hanhon alue ja Murole-Rikalanjärvi alue.

Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 on osoitettu geologisesti arvokkaan muodostuman merkinnällä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat harju- ja kallioalueet, moreenimuodostumat sekä tuuli- ja rantakerrostumat. Kaavan valmistumisen jälkeen on Ruovedellä valtakunnallisesti arvokkaaksi kivikoksi on inventoitu Kalliojärven kivikko, joka tulee myös maakuntakaavassa huomioida.

Kaavassa on huomioituna myös arvokkaat maisema-alueet joiden erityispiirteitä pirkanmaalla ovat perinteisesti harjujaksot ja vesireitit. Harjumaisemien ohella uusia Ruoveden alueen valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ovat Ruoveden reitin ja Punkalaitumenjoen kulttuurimaisemat.

Kansallispuistojen kehittämisvyöhykealueella ei ole merkittäviä vaikutuksia alueen maa- ja metsätalouteen. Kansallispuistojen osalta kaavamerkintä lisää kuitenkin informatiivisuutta ja tuo esiin Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen merkityksen luomalla samalla merkitystä ja tunnettuutta, ja luo mahdollisuuksia kehittää kansallispuistojen kokonaisuutta Etelä-Suomen mittakaavassa ainutlaatuisiksi luontomatkailukohteeksi. Kaavamerkintä koskee vain valtion omistamia maita, vaikka se vaihemaakuntakaavassa yleispiirteisenä vyöhykkeenä esitettynä sisältää myös yksityisomisteisia maita.

Pirkanmaan tavoitteena on lisätä tuulienergian tuotantoa. Tätä edistää käynnissä olevat ylikunnalliset hankkeet Sähkönsiirron runkoverkon vahvistamiseksi. Nämä mahdollistavat Pirkanmaalla potentiaaliseksi tunnistettujen alueiden liittämisen osaksi kestäväää energiasysteemiä sekä sähkönsiirron asutuskeskittymiin ja sitä hyödyntävän teollisen toiminnan ulottuville.

Ruoveden kunta näkee vaihemaakuntakaavan tavoitteiden ja suuntaviivojen olevan positiivisia, mutta toivoo tarkempaa tarkastelua esimerkiksi alueiden rajausten, kaavamerkintöjen ja -

määräysten sekä kaavan luomien oikeusvaikutusten osalta tiettyjen alueiden käyttämiseen.

Aluerajattujen kohtien tulisi näkyä tarkkarajaisina.

Kaavaluonnoksessa epäselvät merkinnät luovat epävarmuuksia sekä tulkintahaasteita alueiden käytön ohjaamiseen ja kaavassa olevien alueiden maankäytön pitkän aikavälin oikeusvaikutuksiin.

Esittelijä Tekninen johtaja Marja Rantanen

Päätösehdotus Ympäristölautakunta päättää antaa yllä mainitun lausunnon Pirkanmaan vaihemaakuntakaavan kaavaluonnoksesta.

Päätös Ympäristölautakunta palauttaa lausunnon uudelleen valmisteluun.

Jakelu

Ympäristölautakunta 29.06.2023 § 43
139/10.02.00/2023

Pirkanmaan maakuntahallitus on kokouksessaan 17.4.2023 päättänyt asettaa Pirkanmaan vaihemaakuntakaavan "Elonkirjo ja energia" kaavaluonnosaineiston julkisesti nähtäville. Aineistot ovat nähtävillä 8.5.-30.6.2023 välisen ajan [Pirkanmaan vaihemaakuntakaava](#). Osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä vaihemaakuntakaavaluonnoksesta ja valmisteluaineistosta. Elonkirjo ja energia vaihemaakuntakaavan tavoitteena on tukea pirkanmaalaisen luonnon monimuotoisuutta ja elonkirjoa sekä vahvistaa edellytyksiä kestäväälle energiantuotannolle maakunnan alueella.

Luonnon monimuotoisuuden ydinalueiksi on vaihemaakuntakaavassa osoitettu alueet, jotka ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä, mutta joilla ei ole erityistä virkistyskäytön ohjaustarvetta. Tämä merkintä on kehittämisperiaatemarkintä, jota koskee kehittämissuositus. Merkintöjä koskevien alueiden pääkäyttötarkoitus on osoitettu Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 aluevarausmerkinnällä. Ruovedellä näitä alueita ovat Hanhon alue ja Murole-Rikalanjärvi alue.

Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 on osoitettu geologisesti arvokkaan muodostuman merkinnällä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat harju- ja kallioalueet, moreenimuodostumat sekä tuuli- ja rantakerrostumat. Kaavan valmistumisen jälkeen on Ruovedellä valtakunnallisesti arvokkaaksi kiveksi inventoitu Kalliojärven kivikko, joka tulee myös maakuntakaavassa huomioida.

Kaavassa on huomioituna myös arvokkaat maisema-alueet, joiden erityispiirteitä pirkanmaalla ovat perinteisesti harjujaksot ja vesireitit. Harjumaisemien ohella uusia Ruoveden alueen valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ovat Ruoveden reitin ja Punkalaitumenjoen kulttuurimaisemat.

Kansallispuistojen kehittämisvyöhykealueella ei ole merkittäviä vaikutuksia alueen maa- ja metsätalouteen. Kansallispuistojen osalta kaavamerkintä lisää kuitenkin informatiivisuutta ja tuo esiin Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen merkityksen luomalla samalla merkitystä ja tunnettuutta, ja luo mahdollisuuksia kehittää kansallispuistojen kokonaisuutta Etelä-Suomen mittakaavassa ainutlaatuisiksi luontomatkailukohteeksi. Kaavamerkintä koskee vain valtion omistamia maita, vaikka se vaihemaakuntakaavassa yleispiirteisenä vyöhykkeenä esitettynä sisältää myös yksityisomisteisia maita.

Pirkanmaan tavoitteena on lisätä tuulienergian tuotantoa. Tätä edistää käynnissä olevat ylikunnalliset hankkeet Sähkönsiirron runkoverkon vahvistamiseksi. Nämä mahdollistavat Pirkanmaalla potentiaalisesti tunnistettujen alueiden liittämisen osaksi kestävää energiasysteemiä sekä sähkönsiirron asutuskeskittymiin ja sitä hyödyntävän teollisen toiminnan ulottuville.

Valtioneuvoston hyväksymissä valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa todetaan, että maakuntakaavoituksessa on osoitettava tuulivoiman hyödyntämiseen parhaiten soveltuvat alueet. Tuulivoimalat on sijoitettava ensisijaisesti keskitetysti useamman voimalan yksiköihin. Valtakunnallisten ja kansallisten tavoitteiden saavuttamiseksi, ympäristöministeriön aloitteesta ja ministeriön tukemana maakuntaliitot ovat laatineet tai laatimassa maakunnallisia selvityksiä tuulivoimatuotannolle soveltuvista alueista. Tavoitteena on löytää koko valtakunnan tasolla kaikki merkittävät tuulivoimalle hyvin soveltuvat alueet. Selvitykset kohdistuvat ennen kaikkea sisämaahan.

Maakuntakaavalla pyritään edistämään pohjavesien suojelua. Maakuntakaavassa esitetään ja sen avulla välitetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen määrittämää tietoa pohjavesialueista, jotka tulee huomioida alemman asteisessa kaavoituksessa. Maakuntakaavassa pohjavesialueet on esitetty ns. ominaisuusmerkinnällä, joka on ilmaistu viivarajauksina.

Pohjavesialueiden ominaisuusmerkintöjen lisäksi pohjavesiä koskevia suojelumääräyksiä voidaan antaa eri aluevarausten suunnittelumääräyksissä. Pohjavesialueiden rajauksia tarkennetaan pohjavesialueiden suojelusuunnitelmissa, joita kunnat ja ELY-keskukset laativat yhteistyössä.

Ruoveden kunnan lausunto:

Ruoveden kunta näkee vaihemaakuntakaavan tavoitteiden ja suuntaviivojen olevan positiivisia, mutta toivoo tarkempaa tarkastelua esimerkiksi alueiden rajausten, kaavamerkintöjen ja -määräysten sekä kaavan luomien oikeusvaikutusten osalta tiettyjen alueiden käyttämiseen.

Aluerajattujen kohtien tulisi näkyä tarkkarajaisina. Kaavaluonnoksessa epäselvät merkinnät luovat epävarmuuksia sekä tulkintahaasteita alueiden käytön ohjaamiseen ja kaavassa olevien alueiden

maankäytön pitkän aikavälin oikeusvaikutuksiin. Merkintöjen muutoksien osalta voi todeta esimerkiksi tuulivoimanTV1 merkinnän poistuminen ja korvaaminen Tuulienergiatuotannon alue merkinnällä jättää merkinnästä kartalla pois informaatiomaisen osuuden.

Ruoveden pohjavesialueet sijaitsevat suurimmilta osin kantatie 66 varren harjumuodostumisissa, melkein koko tiestön n. 40 km matkalla Ruoveden kunnan alueella. Pohjavesialueilla on kunnan ja Vesiosuuskunnan vedenottamoja, pohjavesialueista 7 kpl on vedenottokäytössä, jotka sijaitsevat pohjavesialueiden 1 luokassa. Pohjavesialuumerkintöjen lisäksi olisi hyvä suojella alueita myös kaavatason erityis-/suunnittelumääräys merkinnällä.

Esittelijä Tekninen johtaja Marja Rantanen

Päätösehdotus Ympäristölautakunta päättää antaa yllä mainitun lausunnon Pirkanmaan vaihemaakuntakaavan kaavaluonnoksesta.

Päätös Tekninen johtaja muutti esityksensä kuulumaan seuraavasti:
"Ruoveden kunta antaa seuraavan lausunnon Pirkanmaan vaihemaakuntakaavasta:

Ruoveden kunta näkee vaihemaakuntakaavan tavoitteiden ja suuntaviivojen olevan positiivisia, mutta toivoo tarkempaa tarkastelua esimerkiksi alueiden rajausten, kaavamerkintöjen ja -määräysten sekä kaavan luomien oikeusvaikutusten osalta tiettyjen alueiden käyttämiseen.

Aluerajattujen kohtien tulisi näkyä tarkkarajaisina. Kaavaluonnoksessa epäselvät merkinnät luovat epävarmuuksia sekä tulkintahaasteita alueiden käytön ohjaamiseen ja kaavassa olevien alueiden maankäytön pitkän aikavälin oikeusvaikutuksiin. Merkintöjen muutoksien osalta voi todeta esimerkiksi tuulivoimanTV1 merkinnän poistuminen ja korvaaminen Tuulienergiatuotannon alue merkinnällä jättää merkinnästä kartalla pois informaatiomaisen osuuden.

Ruoveden pohjavesialueet sijaitsevat suurimmilta osin kantatie 66 varren harjumuodostumisissa, melkein koko tiestön n. 40 km matkalla Ruoveden kunnan alueella. Pohjavesialueilla on kunnan ja Vesiosuuskunnan vedenottamoja, pohjavesialueista 7 kpl on vedenottokäytössä, jotka sijaitsevat pohjavesialueiden 1 luokassa.

Ruoveden kunta esittää, että jatkossa kiinnitettäisiin erityisesti huomiota myös siihen, että pohjavesialueella sijaitsevan melko vilkkaasti liikennöidyn tiestön (kantatie 66) tienpenkereet ja keskeiset risteysalueet olisi suojattu, niin että pohjavesi ei onnettomuustilanteessakaan pääsisi pilaantumaan. Asia tulisi huomioiden vähintäänkin suunnittelumääräyksissä ja kaavamerkinnöissä. Tämä suojaus on tällä hetkellä Ruoveden osalta puutteellinen. "

Ympäristölautakunta hyväksyi muutetun esityksen keskustelun jälkeen.

Jakelu